

**Landerapport fra
Danmark
NBO's styrelsesmøde
9.-10. november 2011 i
Stockholm**

Økonomisk udvikling

BNP

Efter to kvartaler med negativ vækst i BNP viser nationalregnskabet for 2. kvartal 2011 en stigning på 1 pct. sammenlignet med 1. kvartal 2011. Denne pæne vækst er hovedsagligt båret af det offentlige forbrug og de faste bruttoinvesteringer, der steg med hhv. 0,9 pct. og 6,3 pct. Der er stadig ikke kommet gang i privatforbruget, som faldt med 0,1 pct. Bortset fra en stigning i 4. kvartal 2010 har det private forbrug været faldende i de sidste 5 kvartaler. Eksporten og importen steg begge i 2. kvartal med hhv. 0,3 pct. og 1,4 pct. (jf. tabel 1).

AE rådet forventer en samlet BNP-vækst på 1 pct. i 2011 og 1,25 pct. i 2012. I 2013 ventes en vækst på 1,6 pct. Denne begrænsede vækst betyder, at Danmark ved udgangen af 2013 endnu ikke vil have nået niveauet før krisen, i modsætning til de øvrige nordiske lande (Økonomisk prognose – oktober 2011, AE rådet).

Tabel 1: Kvartalsvis nationalregnskab

	Kvartal/kvartal							
	3. kv. 2009	1. kv. 2010	2. kv. 2010	3. kv. 2010	4. kv. 2010	1. kv. 2011	2. kv. 2011	
	----- Realvækst i pct. -----							
BNP	0,1	0,9	0,7	1,4	-0,4	-0,3	1	
Import af varer og tjenester	-1	1	4,3	0,1	1,5	2,3	1,4	
Forsyning i alt	0	0,9	1,8	1	0,3	0,6	1	
Eksport af varer og tjenester	-1,3	2,1	1,7	3,4	0,5	3,7	0,3	
Privat forbrug	0,2	2,2	-0,5	-0,1	0,9	-0,9	-0,1	
Offentlig forbrug	0,4	-0,1	0,3	-0,4	-0,4	-0,1	0,9	
Faste bruttoinvesteringer mv.	-2,3	-2,9	5,1	0,3	0,6	-7	6,3	

Anm.: Tallene er korrigeret for prisudvikling og sæsonbevægelser

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken

Arbejdsmarkedet

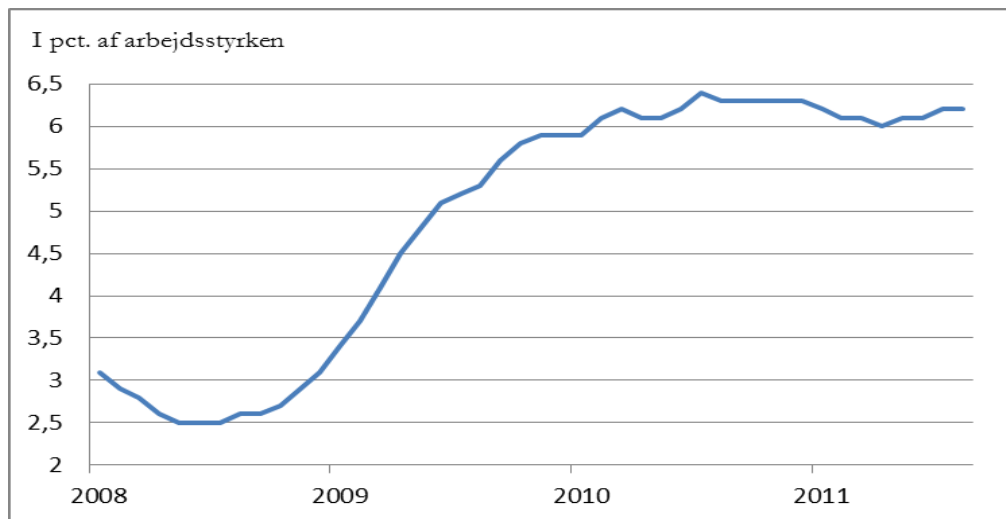
I slutningen af 2010 begyndte bruttoledigheden¹ at falde efter en lang periode med stigninger. Denne tendens fortsatte ind i 2011, men siden april er bruttoledigheden igen stigende og lå i august på 165.233 bruttoledige, hvilket svarer til en ledighedsprocent på 6,2 pct. (jf. figur 1). Udviklingen dækker over nedgang i beskæftigelsen inden for det offentlige, mens den private beskæftigelse har været uændret.

Ledigheden steg med 6.700 fuldtidspersoner fra april til august, hvoraf størstedelen var kvinder. Kvindernes arbejdsløshed voksede i disse måneder med ca. 5.100 fuldtidspersoner, mens mændenes er vokset med ca. 1.600 fuldtidspersoner. Denne udvikling kan skyldes fyringerne inden for det offentlige, hvor langt flere kvinder end mænd er ansat (Nye arbejdsløshedstal – august 2011, AE rådet).

¹ Summen af de registrerede ledige og de aktiverede, der vurderes til at være arbejdsmarkedsparete.

AE rådet er pessimistiske omkring situationen på det danske arbejdsmarked. Med den vækst der har været hidtil, og den vækst der forventes fremover, regner de med en samlet nedgang i beskæftigelsen på 10.000 personer i 2011. Næste år vil beskæftigelsen falde med 7.000 personer, mens der i 2012 forventes en marginal fremgang på 2.000 personer (Økonomisk prognose – oktober 2011, AE rådet).

Figur 1: Udviklingen i sæsonkorrigeret bruttoledighed

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken

Inflation

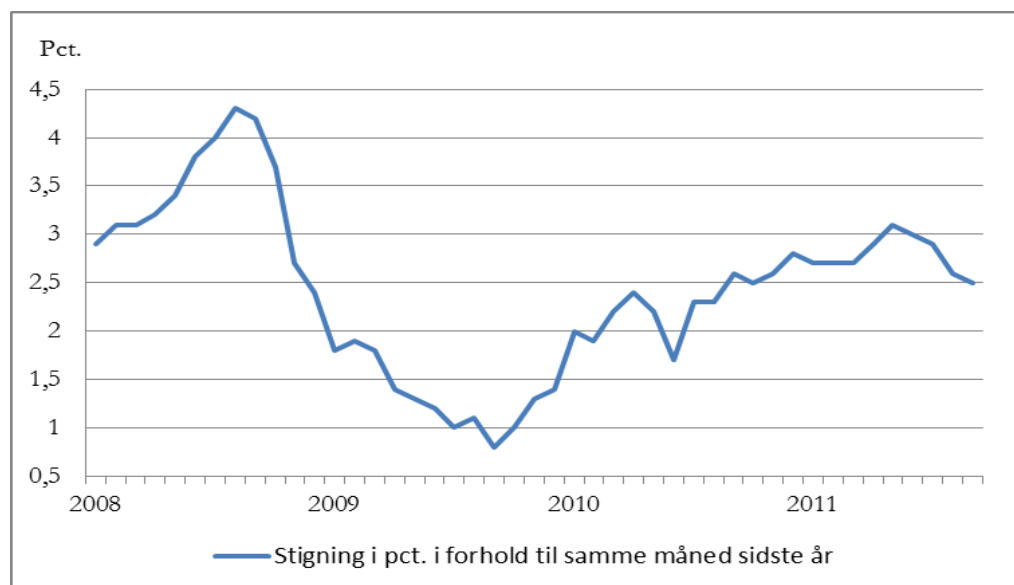
Det samlede forbrugerprisindeks steg i september med 2,5 pct. i forhold til samme måned forrige år. Måneden før var den tilsvarende årlige stigning 2,6 pct. (jf. tabel 2). Det er fjerde måned i træk, at årsstigningen falder. Efter en periode med stigende inflation toppede den i maj 2011, hvor den var oppe på 3,1 pct. (jf. figur 2). Det er især lavere årlige prisstigninger på fødevarer og tobak, der er årsag til den faldende inflation siden maj 2011. Priserne på uddannelse er steget mest de seneste år, og i september var årsstigningen 4,2 pct. Det skyldes først og fremmest, at priserne for at gå på aftenskole, efterskole og privatskole er steget. Også prisstigningen på bolig bidrog meget til den samlede stigning i forbrugerprisindekset i september med en årsstigning på 3,8 pct. Dette kan især forklares af stigende huslejepriser og flere udgifter til elektricitet.

Den gennemsnitlige inflation i EU var i september på 3,3 pct. Den højere inflation i EU skyldes bl.a. større prisstigninger på fødevarer og benzin i EU end i Danmark.

Tabel 2: Forbrugerprisindeks

	Ændring i pct.		
	August 2011 - september 2011	August 2010 - august 2011	September 2010 - september 2011
Forbrugerprisindeks i alt	0,3	2,6	2,5
Fødevarer og ikke-alkoholiske drikkevarer	-0,5	3,3	3,1
Alkoholiske drikkevarer og tobak	0,0	2,7	2,5
Beklædning og fodtøj	8,8	1,6	2,6
Bolig	-0,4	3,8	3,8
Boligudstyr og husholdningstjenester	0,0	1,4	0,7
Sundhed	-0,1	2,8	2,7
Transport	0,4	3,4	3,3
Kommunikation	-0,2	3,2	2,6
Fritid og kultur	0,6	-1,2	-1,3
Uddannelse	1,1	3,0	4,2
Restauranter og hoteller	0,1	2,8	2,5
Andre varer og tjenester	0,0	2,3	2,3

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken

Figur 2: Udviklingen i forbrugerprisindekset

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken

Renterne

Nationalbanken fulgte ECB's rentebeslutning i begyndelsen af juli, og forhøjede med virkning fra 8. juli de pengepolitiske renter med 0,25 procentpoint. Da nogle lande i euroområdet oplevede spændinger på de finansielle markeder, annoncerede ECB i begyndelsen af august foranstaltninger, der skulle understøtte likviditetsforholdene. Herefter begyndte pengemarkedsrenterne i euroområdet at falde, og afstanden til de tilsvarende danske renter øgedes, hvilket førte til en styrkelse af den

danske krone. For at sikre en stabil krone over for euroen sænkede Nationalbanken indskudsbevis- og foliorenten med 0,1 pct. til henholdsvis 1,10 pct. og 1,00 pct. I september blev indskudsbevis- og foliorenten yderligere nedsat med 0,1 pct. og er nu henholdsvis 1,00 pct. og 0,90 pct. I begge tilfælde blev udlånsrenten og diskontoen fastholdt på henholdsvis 1,55 pct. og 1,25 pct. (Kvartalsoversigt – 3. kvartal 2011, Danmarks Nationalbank).

Tabel 3: Nationalbankens rentesatser

Rentetype	Rentesats	Gældende fra dato
Diskonto ¹⁾	1,25 pct.	8. juli 2011
Folio ²⁾	0,90 pct.	16. september 2011
Renten på indskudsbevis	1,00 pct.	16. september 2011
Udlånsrente	1,55 pct.	8. juli 2011

Noter:

¹⁾ Nationalbankens diskonto er den rentesats, Nationalbanken anvender ved overtagelse af de private bankers vekslere. Renten benyttes som referencerente så Nationalbanken tilstræber, at diskontoen følger udviklingen i markedsrenten

²⁾ Folioenten betegner rentesatsen på de private bankers dag-til-dag indskud på deres konto i Nationalbanken

Kilde: Nationalbanken

Boligmarkedet

Boligpriserne

Boligmarkedet viser tegn på afdæmpning i første halvår 2011 efter at være blevet styrket gennem 2010. Udbuddet af parcel- og rækkehuse samt ejerlejligheder øges fortsat. Ligeledes er liggetiderne stadig lange. Det øgede udbud af boliger til salg og de fortsat lange liggetider har givetvis en afdæmpende effekt på boligpriserne. Omvendt er antallet af tvangsauktioner i første halvår af 2011 faldende. Dermed har færre boligejere problemer med at betale deres bolig, hvilket isoleret set bidrager til højere boligpriser i 2011. Samlet ventes kontantprisen på årsbasis at falde med 1 pct. i 2011.

Boliginvesteringer

Boliginvesteringerne er øget siden midten af sidste år. I 2011 ventes en vækst i boliginvesteringerne på 7 pct., hvilket understøttes af fremgang i det almene boligbyggeri samt BoligJobplanen². Forrige år bestod boliginvesteringerne hovedsagligt af investeringer i hovedreparationer (60 pct.), mens nybyggeriet af boliger udgjorde ca. halvt så meget (knap 30 pct.). Pga. boligprisudviklingen er nybyggeriet faldet til et lavt niveau, mens hovedreparationer har været relativt upåvirket af de seneste års kraftige konjunkturudsving.

Nybyggeriet begyndte at stige i 4. kvartal 2010 og forventes at stige resten af 2011 og 2012, særligt i kraft af udsigten til et fortsat lavt renteniveau og fremgangen i det påbegyndte boligbyggeri. Boliginvesteringerne understøttes i 2011 og 2012 især af en

² BoligJobplanen er en ordning, vedtaget af den tidligere regering, der gør det muligt at opnå skattefradrag for lønudgifter til serviceydelser i hjemmet. Ordningen trådte i kraft 1. juni 2011 og virker til udgangen af 2011, da den nye regering har afskaffet ordningen.

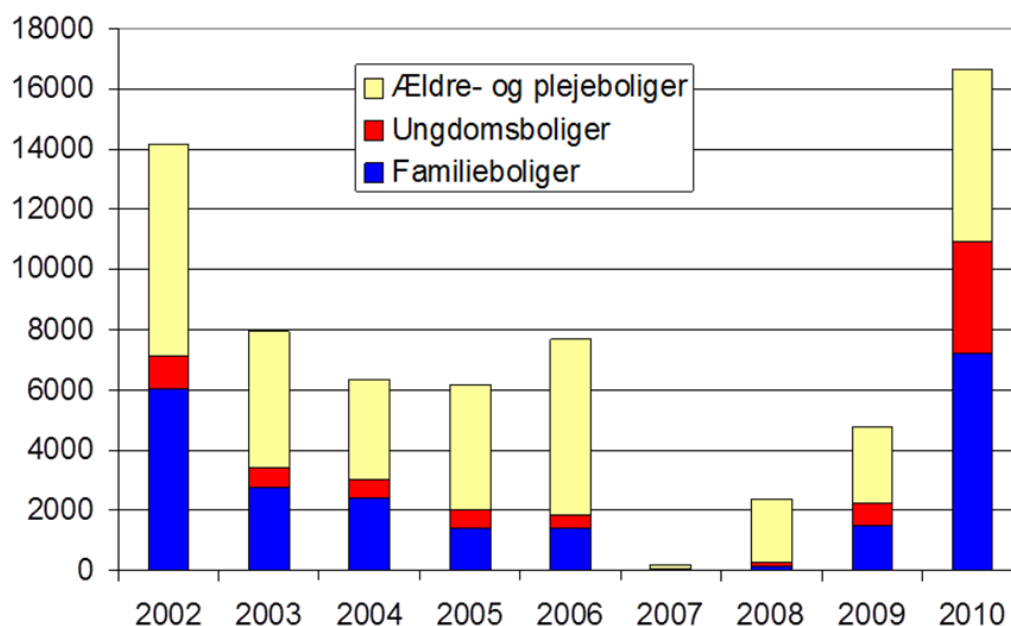
kraftig fremgang i det almene nybyggeri. I 2011 skønnes en fordobling i det almene boligbyggeri i forhold til 2010, mens der i 2012 skønnes et niveau, der svarer til gennemsnittet for perioden 2006-2009 (jf. tabel 4). Det skønnede høje antal påbegyndte almene boliger i 2011 har baggrund i den kraftige stigning i antallet af kommunale tilsagn (jf. figur 3). Den kraftige vækst i tilsagnene til nybyggeri af almene boliger skyldes grundlæggende et behov for boligerne i kommunerne, men hænger også sammen med, at det kommunale grundkapitalindsud blev midlertidigt nedsat fra 14 til 7 pct. for alle almene boligtyper med tilsagn afgivet inden for perioden 1. juli 2009 til 31. december 2010. På grund af almindelig tidsforskydning mellem tilsagn og påbegyndelser vil det faktiske byggeri i mange tilfælde først starte i 2011. Derudover er det også vanskeligt at skønne over, om nogle af tilsagnene falder bort som følge af en presset økonomi i kommunerne (Økonomisk redegørelse – august 2011, Finansministeriet).

Tabel 4: Antal påbegyndte boliger inden for støttet boligbyggeri

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Alment boligbyggeri	6.500	5.300	3.800	3.100	3.100	5.000	12.000	4.400
Støttede private boliger	1.300	800	600	300	100	300	0	0
Støttet boligbyggeri, i alt	7.800	6.100	4.400	3.400	3.200	5.300	12.000	4.400

Kilde: Økonomisk redegørelse – august 2011, Finansministeriet

Figur 3: Kommunale tilsagn

Aktuel boligpolitik

Den aktuelle boligpolitiske situation er præget af, at Danmark har fået en ny regering bestående af Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti og Radikale Venstre (som på trods af navnet er et midterparti).

Efter 10 år, hvor boligpolitikken har været spredt på flere ministerier, er der igen blevet oprettet et samlet boligministerium – Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.

Af regeringsgrundlaget fremgår bl.a., at

- renoveringsindsatsen i almene boligområder skal øges,
- der skal opføres flere ungdoms- og ældreboliger,
- starthuslejen i nybyggeri skal reduceres,
- der skal være en grøn tilskudspulje for energirenoveringer, og
- antallet af udsatte boligområder skal halveres

Fra BL's side vil vi blandt andet presse på for en forøgelse af Landsbyggefondens renoveringsramme og for en forøget indsats overfor den seneste tids stigning i antallet af lejere, der bliver sat ud af deres lejlighed, fordi de ikke kan betale lejen.

Forhandlingerne om finansloven 2012 går nu i gang, og det forventes, at disse forhandlinger bl.a. vil omfatte en afskaffelse af de såkaldte ”fattigdomsydelser”.

Det gælder *starthjælpen*, som er en særlig lav ydelse til personer, der ikke har opholdt sig i Danmark i sammenlagt 7 år inden for de sidste 8 år, *kontanthjælpsloftet*, som er et samlet maksimum for de ydelser, man kan modtage, og *225 timers reglen*, som betyder at man mister sin hjælp, hvis man ikke har arbejdet 225 timer inden for det seneste år.

Afskaffelsen af ”fattigdomsydelserne” må forventes at få betydning i forhold til antallet af lejere, der bliver sat ud af deres bolig..